

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
_____ М.А.Коротєєв
«__»_____2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ»

Освітній рівень: **перший (бакалаврський)**

Галузь знань: **23 «Соціальна робота»**

Спеціальність: **232 «Соціальне забезпечення»**

Освітня програма: **«Соціальне забезпечення»**

Факультет: **Економіки і підприємництва**

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна філософія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» освітньої програми «Соціальне забезпечення». Умань: УНУС, 2022. 20 с.

Розробник: професор кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін,
доктор філософських наук, професор

_____ Ямчук П.М.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

Протокол від _____ 2022 року № _____

Завідувач кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін

_____ Л.В. Машковська

«_____» _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «_____» _____ 2022 року № 1

Голова методичної комісії факультету економіки і підприємництва

_____ Ю.А.Цимбалюк

«_____» _____ 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна робота	Обов'язкова	
	Спеціальність 232 «Соціальне забезпечення»		
Модулів - 1	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми аудиторних - 3 самостійної роботи студента – 3,5	Освітня програма: соціальна робота	32 год.	8 год.
		Практичні,	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	108 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Соціальна філософія» виступає як важливий професійно-орієнтований предмет вивчення для студентів, що спеціалізуються у галузі суспільних і гуманітарних наук.

Як одна з провідних сучасних філософських дисциплін, соціальна філософія покликана надати загальне уявлення про суспільство як цілісну систему; розкрити ціннісні орієнтації суспільства та людини; визначити сутність і тенденції розвитку суспільства як складної системи, що саморозвивається; встановити статус людської особистості у складній структурі соціальних відносин; дослідити сенс і призначення історії, сутність прогресу та його критеріїв; а також сприяти розв'язанню інших актуальних світоглядних питань, пов'язаних із глобальними суспільними проблемами сучасності.

Метою та завданням дисципліни «Соціальна філософія», відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» є:

- формування у студентів теоретичного образу суспільного буття людини на основі сучасних вітчизняних та зарубіжних соціально-філософських підходів, концепцій, ідей;
- ознайомлення студентів з понятійно-категоріальним апаратом і з основними дефініціями та концепціями соціальної філософії;
- формування та вдосконалення в студентів навичок використання законів і категорій соціальної філософії для фундаменталізації професійних знань і для подальшого розвитку творчого мислення.

В результаті вивчення дисципліни «Соціальна філософія» студент повинен **знати**: основні поняття соціальної філософії; теоретичні та методологічні основи предмету як окремої галузі філософського знання; головні проблеми соціально-філософських досліджень; взаємозв'язок соціальних та філософських явищ; співвідношення суспільствознавства та філософії; основні соціально-філософські ідеї та концепції вітчизняних і зарубіжних дослідників.

Підготовлений студент повинен володіти головними соціально-філософськими поняттями, вміти орієнтуватися в основних соціально-філософських концепціях і напрямках, логічно аналізувати соціальні процеси в розвитку людства, самостійно робити висновки й узагальнення з провідних соціально-філософських проблем.

Предмет вивчення «Соціальна філософія» тісно пов'язаний із проблематикою інших дисциплін, знання яких необхідно студенту для вивчення курсу. Зокрема, простежується взаємозв'язок соціальної філософії з такими курсами як «Історія та культура України», «Психологія», «Правознавство» тощо.

Компетентності:

Інтегральна

-здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов у

сфері фінансування соціальних програм або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів із соціального забезпечення отримання знання у галузі трудових ресурсів зайнятості населення, механізмів посередництва та представництва інтересів різних соціальних груп з урахуванням їх потреб, методик проведення соціальних заходів, зокрема, зі страхування тощо.

Соціальне забезпечення є інструментом політики, що застосовується для регулювання рівня життя населення і передбачає надання послуг та матеріальних ресурсів у різних формах, що фінансуються державою.

загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

спеціальні:

СК 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категоріях населення;

ПРН 11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Суспільство в дзеркалі філософського осмислення

Тема 1. Соціальна філософія, її предмет, функції та методи дослідження

Специфіка філософського пізнання суспільства. Соціальний аспект філософського осмислення світу людини. Місце соціальної філософії серед інших філософських дисциплін. Соціальна філософія та соціологія: спільне та відмінне. Гуманістична спрямованість соціальної філософії. Предмет соціальної філософії: сутність соціального життя як цілісності в усіх його проявах. Соціальна філософія як поєднання пізнання та розуміння соціальних явищ. Основні категорії соціальної філософії: соціальна теорія, соціальні інститути, соціальний простір. Світоглядна функція соціально-філософського знання. Методологічна функція соціальної філософії як методології соціальних наук. Інтегративна функція соціальної філософії як пізнання суспільства в його цілісності.

Тема 2. Становлення та розвиток соціально-філософської думки

Соціально-філософські ідеї античності (Платон, Аристотель). Теологічні уявлення про Космос, людину та суспільство за доби Середньовіччя. Соціальна філософія доби Відродження (Н. Макіавеллі). Теорія суспільного договору та природного права (Т. Гоббс, Дж. Локк, Ж.-Ж. Руссо). Німецька класична філософія (І. Кант, Г. Гегель, Л. Фейєрбах). Соціальний утопізм XVIII–XIX ст. (К. Сен-Сімон, Ш. Фур'є, Р. Оуєн). Марксизм і теорія історичного матеріалізму. Російсько-українська соціально-філософська традиція. Екзистенціалізм (М. Гайдеггер, К. Ясперс). Соціальна філософія Е. Дюркгейма: поняття соціальної норми та аномії. М. Вебер: класифікація видів соціальної дії. Теорія соціальних систем (Т. Парсонс, Н. Луман). Плюралістичні концепції суспільного розвитку (М. Данилевський, О. Шпенглер, С. Хантінгтон). Релігійно-містичні концепції суспільства (В. Соловйов, П. Флоренський, М. Бердяєв, П. Тейяр де Шарден). Елітарне та масове суспільство (Х. Ортега-іГассет).

Тема 3. Суспільство, природа, культура

Матеріальні та духовні засади розвитку суспільства. Поняття природи як предмету соціально-філософського дослідження. Географічний та економічний детермінізм як концепції соціальної філософії. Демографічний фактор суспільного розвитку. Соціальні організації та інститути. Сім'я та її функції. Поняття суспільного виробництва. Продуктивні сили та виробничі відносини, їх діалектичний взаємозв'язок. Структура виробничих відносин. Суспільна свідомість та її структура. Форми суспільної свідомості: індивідуальна свідомість, надіндивідуальна свідомість, мораль, політична свідомість, правосвідомість. Культура як соціальний феномен. Ідеальне і суспільна свідомість. Особливості духовної культури суспільства. Функції культури. Духовне виробництво та його зв'язок з матеріальною практикою. Духовнопрактичне освоєння людиною природної дійсності. Творчість у соціальнофілософському контексті.

Тема 4. Людина як проблема соціальної філософії

Біологічне та соціальне в людині. Індивід, індивідуальність, особистість. Соціальні ролі особистості. Соціальні спільності та їх історична динаміка. Структурна ієрархія потреб та інтересів людської особистості. Цінності в житті людини та суспільства. Історичний розвиток філософських уявлень про цінності. Цінності у структурі соціуму. Ієрархія цінностей людського буття. Цінності як ядро світоглядної проблематики. Соціальна норма та соціальний контроль. Життєва позиція особистості та проблема сенсу життя. Свобода та відповідальність особистості. Спільнота та особистість і проблеми соціального відчуження.

Тема 5. Філософія історії

Філософія історії як аспект філософського осмислення людського суспільства. Спрямованість і сенс історичного розвитку соціуму. Проблема суб'єкта історичного процесу. Єдність і багатоманітність історії. Критерії періодизації історії та критерії прогресу. Історія та соціальний закон. Критика «історизму» К. Поппером. Осьовий час і основні ідеї філософії історії К. Ясперса. Культура та смисл історія в концепції М. Бердяєва. Еволюція та революція в динаміці розвитку людської цивілізації. Ідея «кінця історії» в сучасній соціальній думці (Ф. Фукуяма).

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми соціуму ХХ–ХХІ століть

Тема 6. Екологічні реалії буття сучасного суспільства

Екологія та екологічна філософія. Екологічна проблема як одна з глобальних проблем сучасності та можливі засоби її розв'язання. Екологічний алармізм. «Екологізм» як різновид суспільної ідеології. Концепції «космізму» та «інвайронменталізму» як альтернативні спроби концептуалізації екологічної філософії. Ідеї В. І. Вернадського про ноосферу. Римський клуб і його діяльність щодо обґрунтування шляхів вирішення екологічної проблеми. Екологічне майбутнє України та світу як соціально-філософська проблема.

Тема 7. Філософія техніки та постіндустріальне суспільство

Філософія техніки та її зв'язок з соціальною філософією. Поняття техніки та її значення в сучасному житті суспільства. Критика техніки з боку філософії екзистенціалізму (М. Гайдеггер). Людина та машина. Теорії індустріального, постіндустріального та інформаційного суспільства. Доля техногенної цивілізації. Становлення та розвиток комп'ютерної техніки в сучасному світі та викликані ним світоглядно-філософські проблеми буття сьогоденного суспільства. Феномен інформації. Інформаційні технології та основні ідеї віртуалістики як новітньої трансдисциплінарної дослідницької програми. Постіндустріалізм, постмодерн і постнекласика: зміст і співвідношення філософських концепцій.

Тема 8. Громадянське суспільство як філософська проблема

Соціальна філософія, політологія та філософія політики: основні смислові вузли взаємодії та перетинання. Соціальні організації. Громадянське суспільство, держава та право з соціально-філософських позицій. Феномен

суспільної ідеології. Цивілізаційні функції держави. Сутність, структура та функції політичної системи. Політична свідомість і політична культура як елементи політичної системи. Політичні партії як соціальні угруповання та роль людської особистості в сучасній політичній системі. Філософські засади громадського самоврядування. Демократія як людиномірність політичного.

Тема 9. Соціальні цінності в сучасному світі

Поняття цінності. Соціальна природа цінностей. Різноманіття та конфлікт цінностей. Ієрархія суспільних цінностей. Універсальні та партикулярні цінності. Етос і мораль у сучасному суспільстві. Норми та девіації у соціальній поведінці. Проблема суспільного ідеалу: історія та сучасність. Ідеали та ідеологія. Ідейні підвалини буття пострадянського суспільства. Проблема ціннісної нейтральності та етичної відповідальності соціального пізнання. Основні підвалини наукового етосу за Р. Мертоном. Ціннісна завантаженість наукового дослідження в постнекласичній науці.

Тема 10. Глобалізація та наявні тенденції світового суспільного розвитку

Глобалізація як реальність соціального буття людства XXI століття. Єдність та множинність соціуму в сучасному світі. Політичні, економічні, культурні аспекти глобалізації. Сутність кризи сучасної цивілізації. Тенденції вестернізації та ізоляціонізму. Сталий розвиток як соціальна проблема. Основні перспективи розвитку та взаємодії наявних на сьогодні глобальних тенденцій. Рух антиглобалізму та альтер-мондіалізація.

Змістовий модуль 3. Теорії соціальних форм. Соціальна діяльність та соціальні інститути

Тема 11. Теорії соціальних форм та систем

Теорія соціального реалізму Еміля Дюркгайма. Теорія соціальних форм Георга Зімеля. Теорія соціальної раціоналізації Макса Вебера. Теорія символічного інтераціоналізму Джорджа Герберта Міда. Теорія соціальних систем Толкота Парсонса

Topic 12. Social institutions. Social consciousness

Significance of social institutions in public life. Social and institutional consciousness

Тема 13. Соціальна діяльність, соціальні відносини

Суспільна та інституційна діяльність та соціальна комунікація. Суспільні та інституційні відносини і соціальний простір. Суспільні та інституційні норми.

Тема 14. Соціальні організації, соціальна свобода

Соціальні організації та соціальні інститути. Соціальна модернізація. Соціальна свобода та соціальна відповідальність

4. Орієнтовна структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	в т.ч.					усього	в т.ч.				
		Л	ПР	Лаб	Інд	СР		Л	ПР	Лаб	Інд	СР
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Світоглядні, методологічні та історико-теоретичні основи соціального філософського мислення												
Торіс 1. Social philosophy, its subject, functions and research methods	8	2	2			4						8
Тема 2. Становлення та розвиток соціально-філософської думки	8	2	2			4						8
Тема 3. Суспільство, природа, культура	8	2	2			4						8
Тема 4. Людина як проблема соціальної філософії	8	2	2			4						8
Тема 5. Філософія історії	8	2	2			4						8
Разом за змістовим модулем 1	40	10	10			20						40
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Актуальні проблеми соціуму ХХ–ХХІ століть												
Тема 6. Екологічні реалії буття сучасного суспільства	8	2	2			4		1				7
Тема 7. Філософія техніки та постіндустріальне суспільство	8	2	2			4		1				7
Тема 8. Громадянське суспільство як філософська проблема	8	2	2			4		1				7
Тема 9. Соціальні цінності в сучасному світі	8	2	2			4		1				7
Тема 10. Глобалізація та наявні тенденції світового суспільного розвитку	8	2	2			4		1				7
Разом за змістовим модулем 2	40	10	10			20		5				35

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Теорії соціальних форм. Соціальна діяльність та соціальні інститути											
Тема 11. Теорії соціальних форм та систем	11	4	2			5		2	1		8
Торіс 12. Social institutions. Social consciousness	9	2	2			5			1		8
Тема 13. Соціальна діяльність, соціальні відносини	11	4	2			5		1	1		9
Тема 14. Соціальні організації, соціальна свобода	9	2	2			5			1		8
Разом за змістовим модулем 3	40	12	8			20					33
Усього годин	120	32	28			60	120	8	4		108

5.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 1. Соціальна філософія, її предмет, функції та методи дослідження	2	
2.	Тема 2. Становлення та розвиток соціально-філософської думки	2	
3.	Тема 3. Суспільство, природа, культура	2	
4	Тема 4. Людина як проблема соціальної філософії	2	
5	Тема 5. Філософія історії	2	
6	Тема 6. Екологічні реалії буття сучасного суспільства	2	
7	Тема 7. Філософія техніки та постіндустріальне суспільство	2	
8	Тема 8. Громадянське суспільство як філософська проблема	2	
9	Тема 9. Соціальні цінності в сучасному світі	2	
10	Тема 10. Глобалізація та наявні тенденції світового суспільного розвитку	2	
11	Тема 11. Теорії соціальних форм та систем	2	1
12	Торіс 12. Social institutions. Social consciousness	2	1
13	Тема 13. Соціальна діяльність, соціальні відносини	2	1
14	Тема 14. Соціальні організації, соціальна свобода	2	1
РАЗОМ		28	4

6. Самостійна робота

Метою організації самостійної роботи студентів є формування у студентів навичок самостійного здобуття соціально-філософських знань; така мета передбачає оволодіння вміннями та навичками формулювати зміст та мету роботи, організовувати власну самоосвіту, вміння по-новому підходити до вирішення питань, оптимізувати пізнавальну і розумову активність і самостійність, здатність до творчого мислення. Важливість принципу індивідуального пошуку знань пояснюється його сприянням розвитку допитливості, зацікавленості, орієнтуванням на дослідницьку роботу теоретичного або дослідно-експериментального рівнів і зближення самостійної роботи з науковим пошуком. Спираючись на даний принцип, викладач бере активну участь в організації самостійної роботи студентів, співвідносячи її з навчально-освітньою діяльністю в аудиторії.

Зміст самостійної роботи студента над темами, що розглядаються в межах курсу з дисципліни «Соціальна філософія», визначається її навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями для написання контрольних та реферативних робіт, а також орієнтовними питаннями для загального обговорення.

В межах самостійної роботи студентів як під час аудиторних занять, так і в позааудиторний час забезпечується ознайомлення з працями видатних мислителів у галузі соціальної філософії, визначеними як першоджерела для обов'язкового опрацювання, системою навчально-методичних засобів (підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій викладача, практикумом тощо); стимулюються активність, ініціативність і творчість студента при самостійному узагальненні знань щодо ідей, концепцій, методів і принципів соціальної філософії, практичні навички щодо використання набутих знань і розглянутих ідей і концепцій для самостійного осмислення глобальних соціальних проблем сучасності. Методичні матеріали передбачають можливість самоконтролю з боку студента, його здатність до опрацювання як наукової, так і публіцистичної та художньої літератури.

Самостійна робота студента над засвоєнням навчального матеріалу з дисципліни «Соціальна філософія» може проводитися в бібліотеці Уманського національного університету садівництва, а також у віртуальних бібліотеках мережі Інтернет. Засвоєння під час здійснення самостійної роботи найважливіших і найскладніших питань зі змісту навчальної дисципліни перевіряється у формі загальної дискусії та обговорень в аудиторії, зокрема під час проведення семінарських занять.

Самостійна робота студентів над темами в межах дисципліни «Соціальна філософія» передбачає:

1. Самостійне вивчення частини курсу шляхом конспектування лекцій, написання контрольних робіт, рефератів, повідомлень, виступів на семінарських заняттях;

2. Роботу з першоджерелами наукового та публіцистичного характеру, підручниками та періодичною літературою;

3. Позааудиторну роботу – участь в обговореннях важливих питань на студентських конференціях, олімпіадах, конкурсах тощо.

Самостійна робота студентів контролюється так само, як і навчальний матеріал, що опрацьовується під час навчальних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Соціальна філософія, її предмет, функції та методи дослідження	4	8
2	Тема 2. Становлення та розвиток соціально-філософської думки	4	8
3	Тема 3. Суспільство, природа, культура	4	8
4	Тема 4. Людина як проблема соціальної філософії	4	8
5	Тема 5. Філософія історії	4	8
6	Тема 6. Екологічні реалії буття сучасного суспільства	4	7
7	Тема 7. Філософія техніки та постіндустріальне суспільство	4	7
8	Тема 8. Громадянське суспільство як філософська проблема	4	7
9	Тема 9. Соціальні цінності в сучасному світі	4	7
10	Тема 10. Глобалізація та наявні тенденції світового суспільного розвитку	4	7
11	Тема 11. Теорії соціальних форм та систем	5	8
12	Тема 12. Social institutions. Social consciousness	5	8
13	Тема 13. Соціальна діяльність, соціальні відносини	5	9
14	Тема 14. Соціальні організації, соціальна свобода	5	8
РАЗОМ		60	108

7. Методи навчання

Виконання самостійної роботи передбачає також написання рефератів, повідомлень есе на задану тему.

Реферат має такий зміст:

Вступ

Простий план по темі

Висновки

Список використаної літератури (зразок оформлення за адресою <http://library.lp.edu.ua/yak-oformyty-spysok-literatury>)

Виконується у вигляді друкованого тексту на папері формату А-4 обсягом від 10 до 12 сторінок. Шрифт: Times New Roman. Розмір шрифту – 14, звичайний. Вирівнювання тексту – по-ширині без пропусків і скорочень. Абзацний відступ – 10 мм. Міжрядковий інтервал – 1,5. Поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Реферат починається із титульної сторінки за встановленою формою (додаток А)

Повідомлення

Повідомлення – це актуальна економічна інформація мікро-, мезо-, макро-, мегаекономічного рівня, яка має навчально-пізнавальний характер. Повідомлення має наступний зміст:

Вступ

Повідомлення

Список використаної літератури (зразок оформлення за адресою <http://library.lp.edu.ua/yak-oformyty-spysok-literatury>)

Виконується у вигляді друкованого тексту на папері формату А-4 обсягом від 4 до 6 сторінок. Шрифт: Times New Roman. Розмір шрифту – 14, звичайний. Вирівнювання тексту – по-ширині без пропусків і скорочень. Абзацний відступ – 10 мм. Міжрядковий інтервал – 1,5. Поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Повідомлення починається із титульної сторінки за встановленою формою (додаток А).

Есе

Есе – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного приводу чи питання, і не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми. На відміну від реферату, який адресується будь-якому слухачеві, есе – це ближче до репліки, що адресується підготовленому слухачу. Тобто людині чи групі людей, які вже мають уяву, про що йде мова. Власне, така «адресність» дозволяє автору есе зосередити увагу на розкритті нового змісту, а не нагромаджувати різними службовими деталями викладення матеріалу в письмовому форматі.

Інструкція із підготовки есе:

1. Оберіть тему твору. Вона повинна бути актуальною і мати практичну значимість для економічної науки. Перед тим, як приступити до написання есе, його тему необхідно узгодити із Вашим науковим керівником (викладачем).

2. Продумайте приблизний план роботи. Як правило, есе складається з короткого вступу, де розкривається сутність теми; основної частини, в якій викладаються думки вчених, чиновників, керівників підприємств, менеджерів, аналітиків тощо стосовно об'єкту дослідження; ставлення автора роботи до цих думок, а також висновки по темі проведеного дослідження. На останній сторінці есе вказуються використані літературні джерела.

3. Підберіть літературу для написання есе. Це можуть бути навчальні посібники з економіки, праці вчених з проблематики дослідження, періодичні друковані та інтернет-видання, різні економічні огляди.

4. Відберіть необхідний матеріал. Різні точки зору експертів на обрану тему випишіть на папір і відзначте порядок використання висловлювань в роботі.

5. Приступайте до оформлення. Не просто цитуйте висловлювання експертів, а викладайте свою думку на кожне з них. Не забудьте оформити висновки за результатами дослідження.

6. Перевірте, щоб вся використовувана література була актуальна в даний час. Навчальні посібники повинні бути не старші 8-10 років, періодичні видання - не старші 3-5 років (зразок оформлення списку літератури за адресою <http://library.lp.edu.ua/yak-oformyty-spysok-literatury>).

7. При написанні есе не слід використовувати багато літератури, щоб робота не вийшла дуже великою і переобтяженою непотрібною інформацією. **Найбільшою цінністю есе є власні думки та висновки аспіранта по темі дослідження.**

Есе виконується у вигляді друкованого тексту на папері формату А-4 обсягом від 20 до 30 сторінок. Шрифт: TimesNewRoman. Розмір шрифту – 14, звичайний. Вирівнювання тексту – по-ширині без пропусків і скорочень. Абзацний відступ – 10 мм. Міжрядковий інтервал – 1,5. Поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Есе починається із титульної сторінки за встановленою формою (додаток А).

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни «Організація та бізнес-планування виробництва» використовуються наступні методи (технології) навчання:

7.1. Традиційні методи (технології)

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами очності та демонстрацією дослідів. Лекція покликана формувати в студентів основи знань з певної наукової галузі, а також визначати напрямок, основний зміст і характер усіх інших видів навчальних занять та самостійної роботи студентів з відповідної навчальної дисципліни.

Практичні заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань.

7.2. Інноваційні методи (технології):

Проблемні лекції – направлені на розвиток логічного мислення студентів і характеризується тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами; увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються. При викладанні лекції студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. система питань у ході лекції має активізуючу роль, спонукає студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Мозковий штурм – метод розв'язання невідкладних завдань за дуже обмежений час, суть якого полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу

кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту при виконанні індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Рольові ігри – форма активізації студентів, за якою вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Ділові ігри – метод імітації (наслідування, відображення) прийняття управлінських рішень у різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що вже існують або розробляються самими учасниками. Реалізуються через самостійне вирішення студентом поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли студент змушений самостійно опановувати новий зміст або шукати нові зв'язки у вже засвоєному матеріалі.

7.3. Дистанційне

Дистанційне навчання – індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення *«Про систему управління навчанням MOODLE Уманського національного університету садівництва»*

<https://www.udau.edu.ua/assets/files/legislation/polozhenya/2016/Polozhennya-pro-sistemu-upravlinnya-navchannyam-Moodle-Umanskogo-NUS.pdf>

7.4. Перелік наочних засобів навчання

- слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point; відеопрезентації;
- інформаційні стенди у навчальних аудиторіях;
- нормативно-технічна документація.

8. Методи контролю

Поточний контроль.

Максимальна сума балів поточного контролю – 70, які розподіляються наступним чином:

- активність роботи протягом семестру не може перевищувати 42 бали;
- виконання модульних завдань (3 модулі) – не більше 28 балів.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на семінарських заняттях;
2. Виконання модульних завдань.

1. При контролі систематичності та активності роботи на семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття або написання письмового контролю на семінарському занятті; результати бліц-опитування.

Система оцінювання активності роботи:

- а) відповідь з питань семінарів – 0; 1; 2 бали.
- б) змістовні доповнення при обговоренні питань семінарів – 1 бал.
- в) бліц-опитування – 0; 1 бал.

2. При контролі виконання модульних завдань оцінці підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування тем певного модуля. Модульний контроль проводиться у вигляді відповідей на тестові питання письмово або з використанням платформи MOODLE.

Система оцінювання виконання завдань модуля: – 0 - 10 балів.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у формі екзамену.

На екзамен виносяться 3 теоретичних питання. Виконання екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер. За вірну відповідь на кожне із теоретичних питань нараховується 10 балів. Тобто максимально за екзамен можна отримати 30 балів.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль																	Підсумковий контроль	Сума
ЗМ 1						ЗМ 2						ЗМ 3						
T1	T2	T3	T4	T5	МК 1	T6	T7	T8	T9	T10	МК 2	T11	T12	T13	T14	МК 3		
3	3	3	3	3	10	3	3	3	3	3	10	3	3	3	3	8	30	100

Шкала оцінювання: національна та ESTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ESTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	ЗАРАХОВАНО
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Ямчук П.М. Методичні вказівки для самостійної роботи та практичних занять з дисципліни «Філософія» (для студентів економічних спеціальностей). Умань, 2020. – 26 с.
2. Ямчук П.М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Філософія» (для студентів економічних спеціальностей). Умань, 2020. – 32 с.
3. Ямчук П.М. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, проведення практичних занять і виконання контрольних робіт із навчальної дисципліни «Філософія» (для студентів денної і заочної форм навчання усіх спеціальностей та напрямів підготовки). Умань, 2020. – 16 с.
4. Методичні вказівки з курсу «Філософія» для студентів денної, заочної та дистанційної форм навчання всіх спеціальностей / Укл. П.М. Ямчук. – Умань: Уманський НУС, 2019. – 52 с.
5. П.М. Ямчук. ФІЛОСОФІЯ. Навчально-методичний посібник. – Умань, 2020. – 62 с.
6. Доморослий В.І. Методичні рекомендації для вивчення навчальної дисципліни «Філософія та соціологія» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Умань, 2020. 20 с.

11. Рекомендована література

Основна:

1. Андрущенко В. Історія соціальної філософії /В.Андрущенко. – К.: Тандем, 2000. – 416 с.
2. Бичко І. В. Філософія : Курс лекцій:Навч. посібник для студ. вузів /І.В.Бичко, І.В.Бойченко, М.І.Бойченко. — К. : Либідь, 2001. – С. 193-228.
3. Губерський Л. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія. Підручник для вищих навчальних закладів / В.Андрущенко, Л.Губерський, М.Михальченко. Вид. 3-є, випр. та доп. – К.: Генеза, 2006. – 656 с.

4. Вебер М.. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / М.Вебер; пер. з нім. — К: Основи, 1998. — 534 с.
5. Маркс К. Економічно-філософські рукописи 1844 року /К.Маркс; пер. з нім. // Маркс К., Енгельс Ф. З ранніх творів. – К.: Політвидав України, 1973. – С.520 – 532, 578 – 597.
6. Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство. З точки зору соціального біхевіориста /Дж.Г.Мід; пер. з англ. – К. : Український центр духовної культури, 2000. – 374 с.
7. Парсонс Т. Соціальна структура і особистість /Т.Парсонс; пер. з англ.. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2011. – 338 с.

Додаткова:

1. Соціальна філософія: Короткий Енциклопедичний Словник. - Київ - Харків: Рубікон, 1997.
2. Сучасна зарубіжна соціальна філософія : Хрестоматія / Міжнародний фонд "Відродження" / Віталій Лях (упоряд.). — К. : Либідь, 1996.
3. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрями : Хрестоматія / Міжнародний фонд "Відродження" / С.Л. Удовік (ред.), В.В. Лях (упоряд.), В.С. Пазенок (упоряд.). — К. : Ваклер, 1996
4. Філософський словник соціальних термінів. – Х.: Корвін, 2002.
5. Філософія. Хрестоматія / Подільська держ. аграрно- технічна академія / Іван Васильович Демчик (упоряд.). — 2.вид. — Кам'янець-Подільський : Абетка, 2000.
6. Андерсон Б. Уявлені спільноти. Міркування щодо походження й поширення націоналізму. – 2 вид., перероб. – К. : Критика, 2001. – 272 с.
7. Вебер М. Господарство і суспільство /М.Вебер; пер. з нім. – К.: Всесвіт, 2012. – С. 23-58, 184-216.
8. Габермас Ю. До реконструкції історичного матеріалізму / Ю. Габермас ; [пер. з нім. В.Купліна]. – К. : Дух і Літера, 2014. – 320с.
9. Горкгаймер М. Критика інструментального розуму [Текст] / М. Горкгаймер ; [пер. з нім. М. Култаєва]. – Київ : ППС-2002, 2006. – 282 с.
10. Зиммель Г. Філософія грошей. – К.: ПРОМІНЬ, 2010. – 504 с.
11. Луман Н. Поняття цілі та системна раціональність: щодо функції цілей у соціальних системах. – К.: Дух і Літера, 2011. – С. 211-282.

12. Інформаційні ресурси

1. Філософія — Википедія <https://ru.wikipedia.org/wiki/Философия>
2. Філософія – ua-referat. ua-referat.com/Філософія
3. Філософія Навчальні матеріали онлайн pidruchniki.com/filosofiya/

13. Зміни у робочій програмі на 2022 рік

Дисципліна читається вперше

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет менеджменту

Кафедра соціально-гуманітарних і правових дисциплін

РЕФЕРАТ (ПОВІДОМЛЕННЯ, ЕСЕ)

на тему: _____

Виконав студент (ка) _____ курсу,

_____ групи

П.І.Б.

Перевірів професор кафедри соціально-
гуманітарних і правових дисциплін

Ямчук П.М.